

Ramon Saball Balasch, amb DNI _____, en representació de l'Associació Cultural Fòrum l'Espitllera, amb domicili al c. del Forn, 2, 25211, Florejacs (Torrefeta i Florejacs), inscrita al registre d'associacions de la Generalitat de Catalunya, amb el núm. 42775 i el NIF G25713447.

En relació amb la **PREGUNTA SOBRE L'ABAST QUE HA DE TENIR L'ESTUDI D'IMPACTE AMBIENTAL** dels expedients següents, corresponents als Projectes d'infraestructures i activitats no productives que s'han publicat al Portal d'avaluació ambiental, del Departament de Territori i Sostenibilitat, i que es troben en procés de consulta fins al 20 de febrer de 2020:

- Expedient OAA20190058 (Parc eòlic Millars)
- Expedient OAA20190059 (Parc eòlic Trilla)
- Expedient OAA20190060 (Parc eòlic Les Mates)
- Expedient OAA20190062 (Parc eòlic Gilet)
- Expedient OAA20190064 (Parc eòlic Esteve)
- Expedient OAA20190066 (Parc eòlic Seré)
- Expedient OAA20190068 (Parc eòlic Ondara)
- Expedient OAA20190069 (Parc eòlic Portella)

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia - Oficina
d'Arxius 332

Número: 0310/3614/2020
Data: 18/02/2020 11:27:58

Registro d'entrada

EXPOSU:

1. Que el Fòrum l'Espitllera té, com a un dels seus objectius fundacionals, reflexionar sobre les oportunitats de desenvolupament i els problemes actuals de la Segarra, entenent com a tal **tot el seu territori en sentit geogràfic i històric**, més enllà del marc administratiu comarcal actual, i d'incidir sobre les decisions que afecten el futur d'aquest territori.

L'**altiplà segarrenc** és una zona geogràfica que es situa a l'altiplà central de Catalunya, entremig de la conca del riu Segre (a ponent), la conca del riu Anoia i la conca del riu Llobregat (a llevant ambdues); es troba **repartit administrativament en la confluència entre diferents comarques i 3 províncies** i inclou, almenys, a més de l'actual comarca administrativa de la Segarra (a la província de Lleida, amb Cervera com a cap), l'Alta Segarra (a la comarca de l'Anoia i a la província de Barcelona, amb Calaf com a cap) i la Baixa Segarra (a la comarca de la Conca de Barberà i a la província de Tarragona, amb Santa Coloma de Queralt com a cap).

2. Que des de la seva fundació, ara fa 10 anys, els posicionaments i actuacions del Fòrum l'Espitllera, en els àmbits social, econòmic, cultural, paisatgístic i de medi ambient en tot el territori segarrenc, en sentit històric i geogràfic -l'altiplà segarrenc-, han seguit el **criteri de la sostenibilitat**, de manera que la potenciació de les activitats necessàries

per a la prosperitat de la població s'han de fer compatibles amb el manteniment i la millora, o, en el seu cas, la menor afectació possible, a les condicions de vida de les persones, a la salut, a l'ecosistema, a la biodiversitat i al paisatge.

3. Que hem tingut coneixement dels avantprojectes per a la construcció d'11 nous parcs eòlics a l'altiplà segarrenc.

Aquests 11 projectes de nous parcs eòlics suposen la instal·lació de 90 aerogeneradors i una potència total de 450 MW.

Dels 11 projectes de nous parcs eòlics, l'empresa Naturgy, SLU, en projecta 7, amb 50 aerogeneradors i una potència total de 210 MW:

- Parc Eòlic **Gilet**, a l'Alta Segarra, en els municipis de Castellfollit de Riubregós i Calonge de Segarra, de 42 MW de potència total i que consta de 10 aerogeneradors, numerats des de GIL01 a GIL10.
- Parc Eòlic **Trilla**, entre la Segarra i la Baixa Segarra, en els municipis de Ribera d'Ondara, Montoliu de Segarra, Talavera i Llorac, de 33,6 MW de potència total i que consta de 8 aerogeneradors, numerats des de TRI01 a TRI08.
- Parc Eòlic **Seré**, a la Baixa Segarra, en els municipis de Les Piles i Conesa, de 33,6 MW de potència total i que consta de 8 aerogeneradors, numerats des de SER01 a SER08.
- Parc Eòlic **Millars**, a la Segarra, en el municipi d'Ivorra, de 29,4 MW de potència total i que consta de 7 aerogeneradors de potència, numerats des de MILL01 a MILL07.
- Parc Eòlic **Les Mates**, entre l'Alta Segarra i la Segarra, en els municipis de Castellfollit de Riubregós i Estaràs, de 29,4 MW de potència total i que consta de 7 aerogeneradors, numerats des de MAT01 a MAT07.
- Parc Eòlic **Ondara**, entre la Segarra i la Baixa Segarra, en els municipis de Talavera i Llorac, de 29,4 MW de potència total i que consta de 7 aerogeneradors, numerats des de OND01 a OND07.
- Parc Eòlic **Esteve**, a la Baixa Segarra, en el municipi Argençola, de 12,6 MW potència i 3 aerogeneradors, numerats des de EST01 a EST03.

I per la seva banda, l'empresa Green Capital Development, SL, des de 4 societats mercantils, en projecta 4 més, amb 40 aerogeneradors i una potència total de 240 MW; tenint en compte que els projectes de Suró, Ferriols i Els Plans s'han presentat a l'Administració estatal, en superar els 50 MW de potència proposada:

- Parc Eòlic **Portella**, entre la Segarra i la Baixa Segarra, en el municipis de Talavera, Santa Coloma de Queralt i Argençola, de 30 MW potència i 5 aerogeneradors, numerats des de POR01 a POR05.
- Parc Eòlic **Suró**, entre la Segarra i la Baixa Segarra, en el municipis de Ribera d'Ondara, Montoliu de Segarra, Talavera, Santa Coloma de Queralt i Llorac, de 72 MW potència i 12 aerogeneradors.

- Parc Eòlic **Ferriols**, a la Baixa Segarra, en el municipis de Bellprat, Santa Coloma de Queralt i Pontils, de 72 MW potència i 12 aerogeneradors.
- Parc Eòlic **Els Plans**, a la Baixa Segarra, en el municipis de Santa Coloma de Queralt, les Piles, Conesa i Sarraí, de 66 MW potència i 11 aerogeneradors.

4. Que a l'atiplà segarrenc ja hi ha, actualment, una gran concentració de parcs eòlics, amb 221 aerogeneradors i infraestructures associades.

A l'Alta Segarra:

- Parc Eòlic **Alta Anoia** (Pujalt, Veciana, Prats de Rei, Calonge de Segarra), amb 15 aerogeneradors i una potència de 28 MW.
- Parc Eòlic **Pujalt** (Pujalt, Calonge de Segarra), amb 21 aerogeneradors i una potència de 42 MW.
- Parc Eòlic **Turó del Magre** (Pujalt, Veciana, Argençola, Sant Guim de Freixenet), amb 10 aerogeneradors i una potència de 18 MW.
- Parc Eòlic **Veciana**, en aquest municipi, amb 18 aerogeneradors i una potència de 30 MW.
- El parc eòlic de **Rubió** (Rubió, Castellfollit del Boix i Òdena), **Rubió I** i **Rubió II** està format per un total de 50 aerogeneradors amb una potència de 75 MW (en funcionament des del 2005 i considerat llavors el més gran de Catalunya).

Entre la Segarra i la Baixa Segarra:

- El conjunt dels Parcs Eòlics **Montargull** i **Ampliació de Montargull** en els termes municipals de Llorac (Baixa Segarra) i Talavera (Segarra), format per 15 i 7 aerogeneradors, respectivament, amb una potència total de 44 MW (2009).

A la Baixa Segarra:

- Parc Eòlic **Savallà**, ubicat entre Forès i Savallà del Comtat, amb 9 aerogeneradors i una potència de 18 MW.
- El conjunt dels Parcs Eòlics **Conesa I**, amb 15 aerogeneradors i una potència de 30 MW; el **Conesa II**, compartit amb Forès, amb 7 aerogeneradors i una potència de 32 MW (2011).
- El conjunt dels Parcs Eòlics **Les Forques I**, a Passanant i Belltall i Forès, amb 15 aerogeneradors i una potència de 30 MW i **Les Forques II** a Passanant amb 6 aerogeneradors i una potència de 12 MW.
- Parc Eòlic **Serra del Tallat**, ubicat entre Vallbona de les Monges i Passanant, amb 33 aerogeneradors i una potència de 49,5 MW (2007).

5. Que des de l'àmbit territorial segarrenc, és preocupant la concatenació d'esdeveniments i informacions publicades i vinculades a la promulgació del Decret Llei de la Generalitat de Catalunya 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables, atès que ara mateix, es constata que la pressió per la concentració de parcs eòlics, existents o en projecte, està

afectant una zona com l'altiplà de la Segarra, que malgrat que actualment ja disposa d'una gran concentració d'aerogeneradors en funcionament, és on es dirigeix la promoció intensiva de nous projectes de parcs eòlics:

- El diari Ara, en data de 10 d'octubre de 2019, recull declaracions de la patronal catalana de l'energia, EolicCat, que reclamava canviar el procediment administratiu existent, "per tramitar els projectes d'una manera abreujada i senzilla i fer-los realitat al més aviat possible. L'entitat demana que es retirin les zones d'exclusió a priori i que els projectes siguin avaluats ambientalment un a un per comprovar-ne la idoneïtat".

- De manera consecutiva a la promulgació del Decret Llei de la Generalitat de Catalunya 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables, que segueix en bona part el model proposat per la patronal catalana de l'energia eòlica, EolicCat, es presenten simultàniament 11 projectes de nous parcs eòlics que sol·liciten autorització per ubicar-se a l'altiplà de la Segarra, del total de 14 nous projectes que es presenten a tot Catalunya, en el mateix període.

- El mitjà Tarragona Digital, en data d'1 de febrer de 2020, recull que "La consellera d'Empresa, Àngels Chacón, s'ha tornat a reunir amb els agents econòmics, socials i polítics de la Terra Alta per fer valer que el nou decret que deroga les àrees prioritàries d'implantació de renovables "redistribuirà" i traurà pressió a la comarca, que rebutja acollir més parcs eòlics".

6. Que l'anteriorment esmentat **Decret Llei de la Generalitat de Catalunya 16/2019**, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables, modifica el marc existent i per tant **estableix un nou marc per a l'autorització de projectes d'energia eòlica**, i en aquest sentit, per exemple, en els seus articles 7 i 8 es defineixen una sèrie de criteris generals i específics per a la implantació de parcs eòlics a Catalunya.

Amb tot, el **Decret Llei 16/2019 no disposa d'una anàlisi i planificació o programació adequada** que descriu raonadament i detalladament les ubicacions potencialment idònies o aptes per a la instal·lació d'aerogeneradors, ni tampoc la corresponent i preceptiva **Avaluació Ambiental Estratègica (AAE)**.

7. Que la **declaració d'emergència climàtica per part del Govern de la Generalitat, de 14 de maig de 2019**, és un dels motius en què es fonamenta el Decret Llei 16/2019, però això **no pot excloure de cap manera el necessari compliment de les directives europees de protecció del medi ambient i la salut**.

Que la declaració d'emergència climàtica també preveu que el Govern de la Generalitat assumirà diferents compromisos, entre els quals, l'elaboració conjunta, entre el Departament de Territori i Sostenibilitat i el Departament d'Empresa i Coneixement una estratègia territorial per a la implantació de les instal·lacions d'energia renovable,

fonamentalment eòlica i fotovoltaica, necessàries per a desenvolupar la transició energètica a Catalunya i complir amb els objectius de la Llei del Canvi Climàtic en matèria d'energia, però no hem pogut accedir als documents d'aquesta estratègia, si s'ha elaborat.

Entenem que és precisament a causa de la situació d'emergència global que provoca el canvi climàtic que el Govern ha de plantejar, abans d'impulsar la creació de noves infraestructures d'elevat impacte ambiental al territori, una estratègia i una planificació de l'energia eòlica amb les millors alternatives tecnològiques, socials i urbanístiques que generin menys impacte i afectació al medi ambient i a la salut.

No es pot obviar que **les principals associacions ecologistes i de defensa ambiental de Catalunya han demanat la derogació del Decret Llei 16/2019 per incomplir les directives ambientals europees i per ser un obstacle pel canvi de model energètic a Catalunya.** Així, en el comunicat de 21 desembre de 2019 la Federació Ecologistes de Catalunya demana la derogació del nou decret d'energies renovables, subratllant que la situació actual és d'emergència climàtica, però a la vegada d'emergència ecològica, i que una de les prioritats per a la seva mitigació es la salvaguarda i preservació de la natura i la biodiversitat, per la qual cosa plantegen un model energètic, alternatiu a l'actual, de base social, participatiu i transparent, que faciliti la producció d'energies renovables el més acostada als punts de consum, amb iniciativa i control públic per part de les administracions, en contraposició al model actual de grans centrals (eòliques i fotovoltaïques) allunyades de les ciutats per l'abaratiment de costos i pel baix preu del sòl no urbanitzable.

8. Que la Directiva 2001/42/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 27 de juny de 2001, relativa a l'avaluació dels efectes de determinats plans i programes en el medi ambient, té per objecte aconseguir un elevat nivell de protecció de l'entorn i contribuir a la integració d'aspectes mediambientals en la preparació i adopció de plans i programes per tal de promoure un desenvolupament sostenible, garantint la realització, de conformitat amb les disposicions de la present Directiva, d'una avaluació mediambiental de determinats plans i programes que puguin tenir efectes significatius -de caràcter permanent o de llarga durada- en el medi ambient.

I que l'article 3, apartat 2, lletra a), de la Directiva 2001/42 preveu que **seran objecte d'avaluació mediambiental tots els plans i programes que s'elaborin, entre altres, pel que fa a el sector de l'energia i que estableixin el marc per a l'autorització en el futur de l'execució de projectes** enumerats en els annexos I i II de la Directiva 2011/92, tenint present que les instal·lacions industrials per a la producció d'electricitat es situen en l'annex 2, grup 3, subgrup a).

I que també, d'acord amb la Consideració (10) d'aquesta Directiva, **tots els plans i programes que estableixen un marc per a la futura autorització de projectes requereixen l'avaluació ambiental estratègica (AAE)** i s'han de sotmetre a la Directiva

92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestre.

9. Que la sentència de la Sala Segona del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE), de 27 d'octubre de 2016, resol una qüestió prejudicial plantejada pel Consell d'Estat de Bèlgica, en relació amb l'article 2, lletra a), i l'article 3, apartat 2, lletra a), de la Directiva 2001/42, en el sentit que **una disposició legal que conté diverses disposicions relatives a la instal·lació d'aerogeneradors, que han de ser observades en el marc de l'expedició d'autoritzacions administratives relatives a l'establiment i a l'explotació d'aquestes instal·lacions, encaixa en el concepte de «plans i programes», d'aquesta Directiva.**

A més, és pertinent remarcar que el punt 48 de la sentència esmentada refereix que l'Advocat General del TJUE assenyala, en les seves conclusions, que **convé aturar possibles estratègies per eludir les obligacions** establertes per la Directiva 2001/42 que podrien concretar-se en una fragmentació de les mesures, reduint d'aquesta manera l'efecte útil d'aquesta Directiva.

10. Que la **Llei estatal 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental**, reuneix en un únic text el règim jurídic de l'avaluació de plans, programes i projectes, i estableix un conjunt de disposicions comunes que aproximen i faciliten l'aplicació de les dues regulacions, assenyala a l'efecte de l'avaluació ambiental estratègica, regulada en aquesta Llei, **s'entén per «plans i programes» el conjunt d'estratègies, directrius i propostes destinades a satisfer necessitats socials, no executables directament, sinó a través del seu desenvolupament per mitjà d'un o diversos projectes.**

Que l'Annex 4 d'aquesta Llei, de la mateixa manera que l'Annex 2 de la Directiva comunitària 2001/42, estableix el contingut mínim que ha de tenir l'estudi ambiental estratègic:

- Un esbós del contingut, objectius principals de el pla o programa i relacions amb altres plans i programes pertinents;
- Els aspectes rellevants de la situació actual de l'entorn i la seva probable evolució en cas de no aplicació de el pla o programa;
- Les característiques mediambientals de les zones que es puguin veure afectades de manera significativa i la seva evolució tenint en compte el canvi climàtic esperat en el termini de vigència de el pla o programa;
- Qualsevol problema mediambiental existent que sigui rellevant per al pla o programa, incloent en particular els problemes relacionats amb qualsevol zona d'especial importància mediambiental, com les zones designades de conformitat amb la legislació aplicable sobre espais naturals i espècies protegides i els espais protegits de la Xarxa Natura 2000;
- Els objectius de protecció mediambiental fixats en els àmbits internacional, comunitari o nacional que guardin relació amb el pla o programa i la manera en

què aquests objectius i qualsevol aspecte mediambiental s'han tingut en compte durant la seva elaboració;

- Els probables efectes significatius en el medi ambient, inclosos aspectes com la biodiversitat, la població, la salut humana, la fauna, la flora, la terra, l'aigua, l'aire, els factors climàtics, la seva incidència en el canvi climàtic, en particular una avaluació adequada de la petjada de carboni associada a el pla o programa, els béns materials, el patrimoni cultural, el paisatge i la interrelació entre aquests factors. Aquests efectes han de comprendre els efectes secundaris, acumulatius, sinèrgics, a curt, mitjà i llarg termini, permanents i temporals, positius i negatius;
- Les mesures previstes per prevenir, reduir i, en la mesura del possible, compensar qualsevol efecte negatiu important en el medi ambient de l'aplicació de el pla o programa, incloent aquelles per mitigar la seva incidència sobre el canvi climàtic i permetre la seva adaptació al l' mateix;
- Un resum dels motius de la selecció de les alternatives contemplades i una descripció de la manera en què es va realitzar l'avaluació, incloses les dificultats, com deficiències tècniques o falta de coneixements i experiència que poguessin haver-se trobat a l'hora de demanar la informació requerida;
- Un programa de vigilància ambiental en què es descriguin les mesures previstes per al seguiment;
- Un resum de caràcter no tècnic de la informació facilitada en virtut dels epígrafs precedents.

11. Que els tribunals espanyols ja s'han pronunciat, en diferents ocasions, en relació amb la **necessitat de respectar l'avaluació ambiental estratègica (AAE) prèvia a la valoració i implantació de projectes de parcs eòlics, a partir del que estableix la Directiva comunitària 2001/42**, de Parlament Europeu i de Consell, de 27 de juny de 2001, relativa a l'avaluació dels efectes de determinats plans i programes en el medi ambient, que ha estat transposada a l'ordenament jurídic espanyol des del 2006. Per exemple, en el recurs contenciós administratiu 383/2010, seguit en la Secció Tercera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJCAT), amb sentències de data 3 de desembre de 2013, en què el Tribunal estima el recursos interposats a nom de l'Associació Respectem l'Albera (ARA) i l'Associació Alt-Empordanesa per a l'Estudi i Defensa de la Natura (IAEDEN) contra l'acord de Govern de la Generalitat de Catalunya 108/2010, d'1 de juny, pel qual s'aprova la determinació de les zones de desenvolupament prioritari (ZDP) de parcs eòlics a Catalunya. Així mateix, l'any 2016, la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem va confirmar, en el recurs de cassació 716/2014, el sentit de la resolució del TSJCAT esmentada, en considerar, entre altres raons, que no s'havia efectuat l'avaluació ambiental estratègica (AAE) preceptiva i prèvia a la valoració i implantació de projectes de parcs eòlics, conforme a la normativa.

12. Que la **Llei catalana 6/2009, del 28 d'abril, d'avaluació ambiental de plans i programes**, en línia amb la normativa europea i estatal, estableix que un pla o programa és el conjunt de documents elaborats o aprovats per les administracions públiques que,

independentment de la denominació concreta que tinguin, són el marc per a decisions d'autorització ulteriors, fixen finalitats i objectius, estableixen prioritats per a l'actuació pública i harmonitzen i compatibilitzen decisions amb la protecció del medi ambient, sense que siguin executables directament.

Que la Llei 6/2009 preveu, en el seu Annex 1, el Pla d'implantació d'energia eòlica, i en el seu Annex 2, els criteris que s'han de seguir per a adoptar la decisió prèvia d'avaluació ambiental de plans i programes:

1. Les característiques dels plans i programes, tenint en compte, especialment, els aspectes següents:

- a) Si constitueixen un marc per a projectes i altres activitats respecte a la ubicació, les característiques, les dimensions, les condicions de funcionament o l'assignació de recursos.
- b) Si influeixen en altres plans o programes, inclosos els que estan jerarquitzats.
- c) L'adequació del pla o programa per a la integració d'aspectes ambientals, amb l'objectiu fonamental de promoure el desenvolupament sostenible.
- d) Els problemes ambientals significatius per a aquest pla o programa.
- e) L'adequació del pla o programa per a l'aplicació de la legislació comunitària en matèria ambiental.

2. Les característiques dels efectes i de la zona d'influència probable, considerant, en particular, els trets següents:

- a) La probabilitat, la durada, la intensitat o el grau, la freqüència i la reversibilitat dels efectes.
- b) El caràcter acumulatiu dels efectes.
- c) El caràcter transfronterer dels efectes.
- d) Els diferents riscos que poden afectar les persones o el medi ambient.
- e) La magnitud i l'abast en l'espai dels efectes (zona geogràfica i volum de la població que es poden veure afectades).
- f) El valor i la vulnerabilitat de la zona probablement afectada a causa dels factors següents:

Primer. La població humana afectada pels riscos de protecció civil.

Segon. El patrimoni natural, la diversitat biològica, les característiques naturals especials o el patrimoni cultural de la zona.

Tercer. La superació de nivells o valors límit de qualitat del medi ambient.

Quart. L'explotació intensiva de la terra.

Cinquè. Els efectes en els espais naturals protegits en l'àmbit català, estatal, comunitari o internacional.

13. Per tant, a partir de la legislació i jurisprudència examinada, resulta concloent que **per assolir el desenvolupament sostenible de l'energia eòlica, i de manera prèvia a la valoració i autorització de projectes, és imprescindible realitzar una planificació i la corresponent avaluació ambiental estratègica (AAE), que permeti**

incorporar les variables ambientals en els primers estadis de la presa de decisions de plans i programes públics que puguin tenir efectes significatius sobre el medi ambient.

Que la planificació de l'energia eòlica, que es situa en un context estratègic i es relaciona amb diferents polítiques (d'energia, de canvi climàtic, etc.), a diferents nivells de govern i administratius, ha de contemplar diferents objectius i eixos d'actuació, pressupost i sistemes de governança i avaluació, i ha de ser susceptible d'avaluació ambiental estratègica (AAE), requerint la consulta a les autoritats ambientals en les primeres fases.

14. Que, de conformitat amb les directives comunitàries, l'avaluació ambiental estratègica no exclou l'avaluació d'impacte ambiental.

15. Que pel que fa a l'avaluació i autorització dels projectes de parcs eòlics individuals, projectats i relacionats en l'apartat 3, convé destacar el **risc de fragmentació** per part dels promotors, amb els objectius de **reduir artificialment l'impacte unitari de cada parc eòlic i així facilitar la seva autorització**, ser avaluats a nivell de comunitat autònoma i no per l'Administració General de l'Estat, i també per acollir-se a les primes, tal com alerta l'organització SEO/BirdLife, en la seva publicació *Directrices para la evaluación del impacto de los parques eólicos en aves y murciélagos (versión 3.0)* (2012), en què a partir de l'estudi de la implantació de parcs eòlics a Espanya, observava que s'estaven avaluant de forma fragmentada un percentatge important dels parcs eòlics.

En aquesta mateixa publicació, l'organització SEO/BirdLife refereix que *"Independientemente de los elementos económicos e incluso competencias, (...), interesa destacar aquí el efecto que esta fragmentación tiene sobre la evaluación de impacto ambiental. Es frecuente que un mismo proyecto eólico de más de 50 MW se divida artificialmente en varios parques eólicos virtuales, mediante la simple estrategia de conectarlos a distintas posiciones de transformación en una misma subestación eléctrica. De esta manera, se tramitan como parques independientes con diferentes estudios de impacto ambiental. Sin embargo, es fácil de comprender que la suma de los aerogeneradores e infraestructuras asociadas de cada uno de los parques que conforman el proyecto eólico, aunque se tramite por separado, tiene efectos acumulados sobre los mismos elementos del paisaje y la biodiversidad. Por lo tanto, es necesario que todos ellos sean evaluados de forma conjunta. Dado que la fragmentación administrativa del proyecto no permite hacer un único estudio de impacto ambiental, es necesario que cada uno de los estudios contenga un estudio de los impactos sinérgicos y acumulativas de los diferentes parques. Además de por sentido común, debe hacerse en cumplimiento de la legislación vigente. De la misma manera debe obrarse cuando en una misma zona está previsto el desarrollo de varios parques eólicos, aunque estos pertenezcan a diferentes promotores".*

16. Que els nous projectes de parcs eòlics a l'altiplà de la Segarra es caracteritzen per la fragmentació, atès que els promotors els presenten i projecten de manera separada i no els avaluen ambientalment de manera sinèrgica, tenint en compte els altres projectes ni tampoc les centrals eòliques ja existents, per facilitar-ne l'aprovació; es projecten en una zona geogràfica concreta, l'altiplà de la Segarra, de confluència i fragmentat administrativament entre 3 comarques i 3 províncies; i atès també que el Decret Llei no preveu una avaluació ambiental estratègica que, tal com estableix la normativa de rang superior, és l'instrument que ha de garantir el respecte al medi ambient i al territori i la seva gent, evitant la fragmentació dels projectes i l'elusió de responsabilitats.

17. Que els tribunals ja s'han pronunciat, en diferents ocasions, en relació amb la necessitat d'efectuar una avaluació ambiental sinèrgica dels projectes de parcs eòlics i evitar d'aquesta manera que l'avaluació ambiental sigui limitada i parcial, com es pot palesar, per exemple, en les sentències 1448/2009 i 373/2010 de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Castella i Lleó, que anul·len projectes de centrals eòliques per no tenir en compte els efectes sinèrgics i acumulatius de la seva incidència ambiental en relació amb els altres parcs eòlics, ja siguin existents o en projecte. En aquest sentit, els tribunals han anul·lat autoritzacions administratives de projectes de parcs eòlics per aquest defecte de forma, que suposa un vici causant d'anul·labilitat. Per tant, **l'avaluació ambiental de nous projectes de parcs eòlics, amb garanties de respecte del medi ambient, ha de comprendre tots els efectes sinèrgics i acumulatius de les instal·lacions properes o compreses en la zona d'influència, existents o en projecte,** incloent totes les infraestructures, entre les quals també les subestacions i les línies elèctriques.

18. Que, en línia amb l'apartat anterior, el Decret Llei de la Generalitat de Catalunya 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables ja preveu, tal com estableix en el seu article 8.c), que cal tenir en compte l'impacte acumulatiu derivat de la concentració de parcs eòlics en determinades parts del territori. En aquest sentit, i atès que l'altiplà segarrenc ja compta, actualment, amb una gran concentració de parcs eòlics, amb 221 aerogeneradors i infraestructures associades, distribuïts entre la Segarra, l'Alta Segarra i la Baixa Segarra, per la qual cosa, la superposició en els mateix territori d'11 nous parcs eòlics amb la instal·lació de 90 aerogeneradors més suposaria un impacte acumulatiu molt elevat i excessiu, tenint en compte també que l'altura de caixa dels aerogeneradors actuals sol ser d'uns 80 m i els corresponents als nous projectes entre 115 i 120, que amb les aspes arriben fins als 200 m.

19. Que els projectes de parcs eòlics Gilet, Les Mates i Millars, que afecten els termes municipals de Castellfollit de Riubregós, Calonge de Segarra, Ivorra i Estaràs, haurien de ser tractats com a un de sol per la seva proximitat geogràfica, per la seva incidència en el territori i per la seva afectació a un patrimoni natural, cultural i

mediambiental comú. Però no només això, el fet de compartir línia d'evacuació, estació transformadora i altres infraestructures comunes (d'acord amb la sentència del Tribunal Suprem, Sala Contenciosa Administrativa, d'11 de desembre de 2013), ens ha de portar al tractament conjunt i, en conseqüència, a derivar-ne la competència a l'Administració Estatal. Considerar el contrari desvirtuaria la naturalesa i la funció d'aquest tipus d'instal·lacions d'electricitat, com afirma la sentència del TSJ del País Valencià, de 8 d'octubre de 2010.

En aquest cas, essent un de sol, sumen un total de 24 aerogeneradors, amb una potència total de 100,80 MW. Considerant que d'acord amb el Decret Llei 16/2019, art. 6.1.a. es consideren "Parcs eòlics: instal·lacions de producció d'electricitat a partir de la força del vent, d'una potència superior a 100 kW i inferior o igual a 50 MW", el fet que estigui dividit en tres respon a la voluntat de fragmentar la producció d'energia en **fraud de llei** i, alhora, de relativitzar l'impacte que tot el conjunt és no només agressiu, sinó **contrari a la llei**.

És a dir, tots tres anomenats "parcs eòlics" han de ser valorats en conjunt i no pas aïlladament (com es pretén), donat que esdevé en realitat una central eòlica de gran potència (100,80 MW) dividida artificialment en tres minicentrals, evitant de forma fraudulenta la limitació del Decret Llei. Així, aquestes centrals s'acumulen en espais de sòl rústic no urbanitzable, sobre un paisatge molt accidentat i limítrof entre les comarques de l'Anoia i la Segarra que actualment ja està sobresaturat de parcs eòlics, que sumen un total de 221 aerogeneradors (Alta Anoia, Pujalt, Turó del Magre, Veciana, Rubió, Montargull, Savallà, Conesa, Les Forques i Serra del Tallat), més altres quatre planificats a les proximitats (Trilla, Serè, Ondara i Esteve, amb un total de 26 aerogeneradors) contravenint, també la prohibició d'un impacte acumulatiu que estableix el Decret Llei 16/2019 en el seu article 8.1c.

L'impacte d'aquest sistema de parcs eòlics contigus (PE Millars, PE Les Mates, PE Gilet) no està analitzat de manera sinèrgica, i per tant per a cada un dels avantprojectes avaluats, li donen fraudulentament un impacte "moderat".

La fragmentació pretesa en l'avaluació, subestima l'impacte tant en la fauna i la flora, com en el paisatge i les emissions sonores, perquè presenta un efecte acumulatiu i sinèrgic quan es considera globalment el sistema de parcs eòlics contigus: una correcta avaluació, superant el denunciat frau de llei i analitzant el conjunt dels tres parcs com a un de sol, portaria indefectiblement a afirmar que **l'impacte és sever o crític**. No es pot permetre la implantació de aerogeneradors en la proximitat i que afectin visualment el paisatge i la riquesa dels conjunts d'especial valor patrimonial, natural i potencial turístic.

Mereix especial protecció dels **conjunts monumentals** de Castellfolit de Riubregós, Alta-riba, Vergós Guerrejat i Ivorra, entre d'altres, al voltant dels seus castells i esglésies medievals, declarats Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) i recentment restaurats, entre d'altres espais susceptibles de ser greument perjudicats en els seus valors culturals i de desenvolupament turístic implícit.

En l'àmbit de protecció mediambiental, cal incidir que el projecte de Parc Eòlic Millars presenta un accés que envaeix l'àmbit **d'Especial Interès Natural Valls Sió - Llobregós**, preveient un vial d'una amplada entre 10 i 13 metres pel camí Vicfred - Viver de Segarra, passant a la vora de l'espai humit i inundable i d'especial interès etnogràfic del pou artesià del Madern, agredint directament la zona inundable d'aquest pou singular associat a l'aqüífer de les Calcàries de Tàrraga. En conseqüència, també des del punt de vista de la hidrologia, l'impacte és sever o, fins i tot, crític.

Alhora, afecten de ple l'Àrea d'Interès Faunístic i Florístic (núm. 1513). Les obres de construcció de la central i, molt especialment, el funcionament dels aerogeneradors tenen profundes **afectacions en la l'avifauna**, especialment en les aus migratòries i les aus rapinyaires, com l'àguila daurada, cosa que prohibeix específicament l'art. 8.1a del Decret Llei 16/2019. Molt especialment, es veu en greu perill la calàndria (*Melanocorypha calandra*), espècie protegida per l'Annex I de la Directiva 79/409/CEE, i inclosa a l'Annex 4 de la Llei 42/2007, que és contemplada en la avaluació dels EIA de cada un dels parcs eòlics, com a espècie afectada per impactes de la infraestructura tant en la fase de construcció, com en la d'execució.

En tots dos casos és avaluat l'impacte sobre aquesta espècie, a l'Estudi d'impacte ambiental (EIA), com a moderat, atenent fraudulentament les dimensions d'un sol parc eòlic. Tenint en compte, que l'espècie fa un ús intensiu de l'espai aeri del seu territori, en hàbitats de conreu extensiu de cereals, especialment durant l'època de reproducció, l'existència dels aerogeneradors faria totalment incompatible la presència viable de l'espècie. Si, a més a més, considerem que la calàndria no només s'exposaria a la pèrdua localitzada de territoris ocupats pel conjunt d'aerogeneradors d'un parc eòlic, sinó que també s'exposaria a la pèrdua d'un sector de la seva distribució catalana, ocasionada per la concatenació de tres parcs eòlics contigus, que formarien un sistema global de major grau d'impacte ambiental (PE Millars, PE Les Mates, PE Gilet), estariem davant d'un impacte sobre la fauna de tipus sever o crític.

Val a dir que entre les mesures correctores per la fauna, presentades per l'EIA, es proposa un estudi de seguiment de la mobilitat de l'avifauna, un programa de maneig de l'àguila daurada i la col·locació compensatòria de caixes-niu. Totes tres mesures presenten greus punts febles: En primer lloc, la realització d'un estudi de mobilitat de l'avifauna, ja en fase d'obra i execució dels parcs eòlics, no resulta prou eficaç en la protecció de les mateixes aus. Per una altra banda, un programa de maneig de l'àguila daurada es veuria altament contrariat per una infraestructura que estigués en fase d'obra i funcionament, pertorbant la seva biologia i ecologia. Finalment, no té cap sentit la col·locació de caixes-niu, per compensar la pèrdua de territori d'una espècie com la calàndria la qual nidifica a terra, i no aprofita la presència de caixes-niu.

Pel que fa a la **vegetació**, l'EIA no identifica correctament el domini florístic de vegetació potencial, donat que la màquia de garric i arçot no és pròpia d'aquest sector de la comarca, i el carrascar seria potencialment minoritari. Caldria considerar, doncs, que els dominis florístics de vegetació potencial corresponen majoritàriament, a la Roureda xeròfila de *Quercus faginea* (*Quercetum rotundifoliae quercetosum fagineae*), i la

Roureda mesòfila de *Quercus faginea* (*Viola willkommii quercetum fagineae*). També la densitat de plantació d'arbres i arbustos plantejada per l'EIA en les mesures correctores, presenta valors baixíssims (800 ut/ha), equivalent a 0.08 ut/m², tenint en compte les baixes habituals d'unitats plantades que es produirien a posteriori. Cal considerar que la densitat de plantació hauria de ser, com a mínim, de 1 ut/m².

A més, el domini florístic de vegetació potencial real de les localitzacions són les rouredes xeròfiles i mesòfiles, i caldria introduir entre les espècies a plantar algunes espècies tals com: *Quercus faginea*, *Quercus x cerrioides*, *Pinus nigra* subsp *salzmanii*, *Acer monspessulanum*, *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*. Sense oblidar que el llistat d'espècies presentat, entre les mesures correctores de l'EIA, per la fórmula de llavors a utilitzar en hidrosembres i hidromantes, resulta inadequada per les condicions climàtiques del lloc i el domini vegetal de les localitzacions, a més a més no són prou representatives dels prats mediterranis basòfils autòctons: les espècies presentades a l'EIA, són majoritàriament espècies arvenses pròpies de vores de camins i herbassars humits, i per tant no corresponen als prats mediterranis basòfils. A més a més, *Agrostis tenuis* no és una gramínia autòctona de la localitat, i per tant s'estaria produint una introducció d'espècie al·lòctona en el medi. Per tant es creu necessari revisar la llista d'espècies a formular, creient més adequada la utilització de *Brachypodium phoenicoides*, *Brachypodium retusum*, *Dactylis glomerata*, *Sanguisorba minor*, *Aphyllantes monspeliensis*.

20. Que els projectes de parcs eòlics Trilla, Serè, Ondara i Esteve, que afecten els termes municipals de Ribera d'Ondara, Montoliu de Segarra, Talavera, Llorac, Serè, Les Piles, Conesa i Argençola, que afecten els termes municipals de Talavera, Santa Coloma de Queralt, Argençola, Ribera d'Ondara, Montoliu de Segarra, Llorac, Bellprat, Pontils, Conesa i Sarrià, **haurien de ser tractats com a un de sol** per la seva proximitat geogràfica, per la seva incidència en el territori i per la seva afectació a un patrimoni natural, cultural i mediambiental comú. Però no només això, el fet de compartir línia d'evacuació, estació transformadora i altres infraestructures comunes (d'acord amb les sentències del Tribunal Suprem, de 24 d'abril de 2006), ens ha de portar al tractament conjunt i, en conseqüència, d'acord amb la Llei 54/1997 de regulació del sector elèctric, al superar els 50 MW, a derivar-se la competència a l'Administració Estatal.

Considerar el contrari desvirtuaria la naturalesa i la funció d'aquest tipus d'instal·lacions d'electricitat, com afirma la sentència del TSJ del País Valencià, de 8 d'octubre de 2010. En aquest cas, essent un de sol, sumen un total de 26 aerogeneradors, amb una potència total de 109,20 MW. Considerant que d'acord amb el Decret Llei 16/2019, art. 6.1.a. es consideren "Parcs eòlics: instal·lacions de producció d'electricitat a partir de la força del vent, d'una potència superior a 100 kW i inferior o igual a 50 MW", el fet que estigui dividit en tres respon a la voluntat de **fragmentar la producció d'energia en frau de llei** per evitar la competència estatal i, alhora, de relativitzar l'impacte que tot el conjunt és no només agressiu, sinó **contrari a la llei**.

És a dir, tots tres anomenats "parcs eòlics" han de ser valorats en conjunt i no pas aïlladament (com es pretén), donat que esdevé en realitat una central eòlica de gran potència (109,20 MW) dividida artificialment en tres minicentrals, evitant de forma fraudulenta la limitació del Decret Llei. Així, aquestes centrals s'acumulen en espais de sòl rústic no urbanitzable, sobre un paisatge molt accidentat i limítrof entre les comarques de l'Anoia i la Segarra que actualment ja està sobresaturat de parcs eòlics que sumen un total de 221 aerogeneradors (Alta Anoia, Pujalt, Turó del Magre, Veciana, Rubió, Montargull, Savallà, Conesa, Les Forques i Serra del Tallat), més altres tres projectats a les proximitats (Gilet, Millars i Les Mates, amb 24 aerogeneradors), contravenint, també la prohibició d'un impacte acumulatiu que estableix el mateix Decret Llei 16/2019 en el seu article 8.1c.

L'impacte ambiental d'aquest sistema de parcs eòlics contigus no està analitzat globalment, i per tant per a cada un dels avantprojectes avaluats, li donen fraudulentament un impacte "moderat". La fragmentació pretesa en l'avaluació, subestima l'impacte tant en la fauna i la flora, com en el paisatge i les emissions sonores, perquè presenta un efecte acumulatiu i sinèrgic quan es considera globalment el sistema de parcs eòlics contigus: una correcta avaluació, superant el denunciat frau de llei i analitzant el conjunt dels quatre parcs com a un de sol, portaria indefectiblement a afirmar que l'impacte és SEVER o CRÍTIC.

No es pot permetre la implantació de aerogeneradors en la proximitat i que afectin visualment el paisatge i la riquesa dels conjunts d'especial valor patrimonial, natural i potencial turístic. Les obres de construcció de la central i, molt especialment, el funcionament dels aerogeneradors tenen profundes afectacions en la fauna, especialment en les aus migratòries i les aus rapinyaires, cosa que prohibeix específicament l'art. 8.1a del Decret Llei 16/2019.

Mereix especial protecció dels conjunts monumentals Conesa, l'Ametlla de Segarra, Mas de Bondia o la Guàrdia-Lada, amb elements de patrimoni declarats Bé Cultural d'Interès Nacional i recentment restaurats, entre d'altres espais susceptibles de ser greument perjudicats en els seus valors culturals i de desenvolupament turístic implícit, així com l'espai de les Obagues del Riu Corb, com a espais emblemàtic de valors naturals i desenvolupament d'avifauna protegida.

De fet, el projecte afecta el cor de la unitat de paisatge dita dels "Costers de la Segarra", definit per l'Observatori del Paisatge, i que cal preservar. Comprèn un conjunt d'espais agraris i forestals distribuïts mitjançant una estructura morfològica lineal, amb una vall principal que funciona com a espina dorsal d'un seguit d'altres petites valls. En aquesta estructura, els usos del sòl varien en funció dels pendents i la qualitat del sòl: als punts més baixos, al fons de la vall, se situen els usos agrícoles, sempre conreus herbacis de secà (ordi i blat); més amunt, als vessants, encara es poden percebre les terrasses de cultius, actualment gairebé totes abandonades i colonitzades per vegetació; i, finalment, a les cotes més altes, les masses lineals de pinedes.

En tots quatre casos, en l'EIA és avaluat l'impacte sobre l'avifauna com a moderat, atenent fraudulentament les dimensions d'un sol parc eòlic. Tenint en compte, que l'espècie fa un ús intensiu de l'espai aeri del seu territori, en hàbitats de conreu extensiu de cereals, especialment durant l'època de reproducció, la existència dels aerogeneradors faria totalment incompatible la presència viable d'espècies protegides com la calàndria o l'àguila daurada. Si, a més a més, considerem que aquestes aus no només s'exposarien a la pèrdua localitzada de territoris ocupats pel conjunt d'aerogeneradors d'un parc eòlic, sinó que també s'exposaria a la pèrdua d'un sector de la seva distribució catalana, ocasionada per la concatenació de quatre parcs eòlics contigus, que formarien un sistema global de major grau d'impacte ambiental estariem davant d'un impacte sobre la fauna de tipus sever o crític.

21. Que els projectes de parcs eòlics Portella, Suró, Ferriols i Els Plans, que afecten els termes municipals de Talavera, Santa Coloma de Queralt, Argençola, Ribera d'Ondara, Montoliu de Segarra, Llorac, Bellprat, Pontils, Conesa i Sarra, **haurien de ser tractats com a un de sol** per la seva proximitat geogràfica, per la seva incidència en el territori i per la seva afectació a un patrimoni natural, cultural i mediambiental comú. En aquest cas, essent un de sol, sumen un total de 40 aerogeneradors, amb una potència total de 240 MW. Considerant que d'acord amb el Decret Llei 16/2019, art. 6.1.a. es consideren "Parcs eòlics: instal·lacions de producció d'electricitat a partir de la força del vent, d'una potència superior a 100 kW i inferior o igual a 50 MW", de cap manera poden entrar dins la consideració de Parc Eòlic. A més, tres dels quatre (Suró, Ferriols i Els Plans) superen per si sols el límit dels 50 MW, ja que Suró i Ferriols produeixen 72 MW cadascun i Els Plans 66 MW.

És a dir, tots quatre anomenats "parcs eòlics" han de ser valorats en conjunt i no pas aïlladament (com es pretén), donat que esdevé en realitat una central eòlica de gran potència (240 MW) dividida artificialment en quatre centrals. Així, aquestes centrals s'acumulen en espais de sòl rústic no urbanitzable, sobre un paisatge molt accidentat i limítrof entre les comarques de l'Anoia, la Conca de Barberà i la Segarra que actualment ja està sobresaturat de parcs eòlics que sumen un total de 221 aerogeneradors (Alta Anoia, Pujalt, Turó del Magre, Veciana, Rubió, Montargull, Savallà, Conesa, Les Forques i Serra del Tallat), més altres set que també s'hi projecten, contravenint, també la prohibició d'un impacte acumulatiu que estableix el mateix Decret Llei 16/2019 en el seu article 8.1c.

No es pot permetre la implantació de aerogeneradors en la proximitat i que afectin visualment el paisatge i la riquesa dels conjunts d'especial valor patrimonial, natural i potencial turístic. Les obres de construcció de la central i, molt especialment, el funcionament dels aerogeneradors tenen profundes afectacions en la fauna, especialment en les aus migratòries i les aus rapinyaires, cosa que prohibeix específicament l'art. 8.1a del Decret Llei 16/2019.

Mereix especial protecció dels conjunts monumentals Conesa, l'Ametlla de Segarra, Mas de BonDia, la Guàrdia-Lada, Santa Coloma de Queralt o Bellprat, amb elements de

patrimoni declarats Bé Cultural d'Interès Nacional, alguns dels quals recentment restaurats o en fase de restauració (castell dels Comtes de Santa Coloma, castell de Queralt, torre de l'Ametlla, etc.), entre d'altres espais susceptibles de ser greument perjudicats en els seus valors culturals i de desenvolupament turístic implícit, així com els espais protegits de les Obagues del Riu Corb i de Carbasí, com a espais emblemàtic de valors naturals i desenvolupament d'avifauna protegida.

També la riera de Clariana, integrada dins un espai de Xarxa Natura 2000, és un espai natural integral afectat greument pel projecte que compta amb unes característiques singulars que han propiciat l'elaboració d'un projecte de custòdia del territori per part de l'associació cultural El Trill, d'Argençola, adreçat a determinar els aspectes naturals i culturals (històrics) més rellevants d'aquest espai, adequar i marcar dues rutes transitables de 14 i 7 km, respectivament, i difondre-ho com a recurs ecoturístic.

En tots quatre casos, en l'EIA és avaluat l'impacte sobre l'avifauna com a moderat, atenent fraudulentament les dimensions d'un sol parc eòlic. Tenint en compte, que l'espècie fa un ús intensiu de l'espai aeri del seu territori, en hàbitats de conreu extensiu de cereals, especialment durant l'època de reproducció, la existència dels aerogeneradors faria totalment incompatible la presència viable d'espècies protegides com la calàndria o l'àguila daurada. També cal tenir en compte la presència del gaig blau, una de les aus més vistoses i boniques de la nostra fauna, que fou bandera durant el 2012 de l'organització de protecció dels ocells SEO/BirdLife, ja que és una espècie amenaçada; es tracta d'un ocell migratori que retorna el mes d'abril a la península per niar i reproduir-se, després de la seva estada hivernal al sud del desert del Sàhara, i que creua en el seu viatge els espais afectats pels parcs eòlics.

Si, a més a més, considerem que aquestes aus no només s'exposarien a la pèrdua localitzada de territoris ocupats pel conjunt d'aerogeneradors d'un parc eòlic, sinó que també s'exposaria a la pèrdua d'un sector de la seva distribució catalana, ocasionada per la concatenació de quatre parcs eòlics contigus, que formarien un sistema global de major grau d'impacte ambiental estariem davant d'un impacte sobre la fauna de tipus sever o crític.

22. Davant de qualsevol proposta d'instal·lació de projectes d'energies renovables, prèvia a la seva aprovació, s'ha d'assegurar un correcte **procés d'informació pública** a tots els possibles afectats: municipis, propietaris de finques dins d'una distància raonable i consensuada i també els limítrofs, empreses i activitats econòmiques (turisme, agricultura, indústria...) existents o futures.

Per a cercar el consens social necessari, la major protecció ambiental i el respecte pel paisatge de la Segarra i l'Anoia, és necessari que es faciliti també la participació de les entitats cíviques d'àmbit comarcal que són especialment sensibles a aquests aspectes. La seva opinió ha de tenir una incidència substancial en el procés de concessió de les autoritzacions per part de les autoritats competents. Cal tenir molt en compte les persones, la seva opinió envers la possible construcció d'una instal·lació i la implicació

que l'activitat té en elles. El més que possible perjudici econòmic, la despoblació, els efectes sobre la salut el medi-ambient i el paisatge, etc., exigeix una valoració en conjunt dins la planificació d'aquestes comarques a mig i llarg termini, valorant específicament quina és la densitat d'aerogeneradors, i de quines dimensions, pot i vol suportar el territori. En aquest sentit, un procés participatiu de consulta a la població afectada seria un instrument de democràcia directa desitjable.

L'article 7.1.a del Decret Llei 16/2019 estableix que els parcs eòlics no han de tenir una **afectació significativa** sobre el patrimoni natural ni la biodiversitat del territori que ocupen. La valoració de la incidència ambiental i paisatgística s'ha de fer d'una manera diferent a com es fa actualment: cal demanar informes previs a entitats o organismes experts i independents i que aquests informes siguin realment vinculants de cara a l'autorització de les instal·lacions. Des del punt de vista mediambiental, cal considerar les afectacions sobre tots els vectors mediambientals: aigua, aire, generació de residus i contaminacions acústica i lluminosa.

A més, no només cal valorar els aerogeneradors aïlladament, sinó que és indispensable conèixer les característiques de les infraestructures d'evacuació per a poder avaluar el impacte ambiental d'una infraestructura de tan gran envergadura. Cal analitzar i estudiar les millors alternatives per a reduir el demèrit ambiental inevitable associat a la seva construcció: moviment de terres, construcció de les línies soterrades i aèries de connexió elèctrica, construcció de grans pistes d'accés per al transport dels aerogeneradors, etc.

A banda de tot això, cal tenir en compte que afecten un territori especialment sota el risc de grans incendis forestals, la lluita contra els quals passa sempre per l'accessibilitat dels mitjans aeris. La concentració d'aquests aerogeneradors, en un excés de densitat i de grans dimensions, posa en perill la seguretat d'helicòpters i avionetes en funcions de prevenció i extinció d'incendis.

En aquest sentit, cal també incorporar als projectes de nous parcs un estudi rigorós i verificable de la vida útil d'aquests parcs i l'obsolescència de la tecnologia, amb un pla de desmantellament de cadascun dels aerogeneradors que hagin finalitzat la seva vida útil i una garantia real, solvent, perdurable i executable que l'empresa explotadora (o qui la substitueixi en el futur o qui avaluï el compliment de les obligacions) es farà càrrec del cost total del desmantellament i la restauració paisatgística (i no haurà de recaure sobre el patrimoni públic).

23. Les característiques tècniques de totes les instal·lacions han de preveure que els llums de senyalització nocturna de la posició, tot complint les normes de seguretat per a la detecció aèria, no il·luminin innecessàriament els nivells plans o inferiors, per tal d'evitar aquests **impactes de contaminació lumínica** en les condicions d'habitabilitat dels encontorns i en el paisatge nocturn i en els hàbitats d'espècies animals protegides.

24. Un dels principals impactes que generen les centrals eòliques sobre la salut de les persones és el **soroll**, tal com es reconeix obertament en les Directrius regionals per a la regió Europea (*Environmental Noise Guidelines for the European Region*, 2018) elaborades per l'Oficina Regional per a l'OMS / Europa i per aquest fet és un aspecte a tenir en compte quan es fa l'avaluació de l'impacte ambiental d'aquest tipus d'instal·lacions, essent aconsellable reduir-lo per sota dels 45 dB Lden, en la mesura que tolerar nivells superiors afecta la salut.

Però el soroll audible no és l'única agressió sobre la salut humana que emeten els aerogeneradors. Està científicament comprovat des de 1987 que la rotació de les aspes de les turbines eòliques causen mal als éssers humans i animals, si les instal·lacions no estan **prou allunyades** de les zones habitades i emeten un rang de freqüència inaudible de menys de 20 Hz.

Els estudis de la *Finnish Association for Environmental Health* (SYTe) de l'any 2016 o l'elaborat pels científics alemanys Christopher Pilger i L Ceranna, publicat al *Journal of Sound and Vibration* a l'octubre 2016, posen en evidència que la rotació de les aspes dels aerogeneradors de les centrals eòliques produeixen un **infrasò** que malgrat ser "aparentment no audible" pot arribar fins a 15 i 20 quilòmetres de distància del lloc on s'origina amb escassa dissipació i arribar a l'oïda humana fins i tot dins d'una casa, perquè (a diferència del so audible), els infrasons passen fàcilment a l'interior a través de petites obertures.

Aquest so és captat per la zona de baixa freqüència de l'oïda, que és extremadament sensible a l'infrasò, i serà percebut pel cervell i els òrgans interns de les persones que habiten en aquesta franja territorial causant-los greus problemes per a la salut.

Aquests efectes perniciosos, segons l'estudi del Max Planck Institut "Connectivitat cortical i subcortical alterada degut a l'infrasò administrat prop del llindar d'audició - Evidència de fMRI" de 2017, detalla l'augment de les secrecions de cortisol que es produeixen com a resultat de l'exposició a l'infrasò i els seus efectes fisiològics i psicològics. De fet, s'han constatat símptomes que sofreixen les persones que viuen prop de les zones d'ubicació de les turbines eòliques són com inestabilitat, desequilibri, vertigen, nàusees, mareig, sensació de pressió en l'oïda o possible pèrdua auditiva induïda per la intensitat del so de baixa freqüència.

Fins i tot, els protectors o taps auditius (*earplugs*) usats en la indústria i en els avions no protegeixen contra els infrasons, encara que redueixen els sons audibles i perjudicials a dalt de 80 decibels.

Per tant, cal recordar que d'acord amb la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, el procés d'avaluació ambiental ha de contemplar necessàriament els efectes significatius directes o indirectes, secundaris, acumulatius i sinèrgics que pot tenir un projecte sobre la població i la **salut humana**. I en aquest sentit, és evident que l'avaluació dels efectes sobre la salut humana de la població a conseqüència del soroll i l'infrasò que causarà la implantació de noves centrals eòliques, no es pot fer passant

per alt que aquestes es pretenen construir en una zona sobresaturada de centrals eòliques. El principi de precaució ha de ser respectat i garantir en tots els casos les distàncies mínimes lineals, auditives i visuals dels aerogeneradors als nuclis habitats i masies. De fet no únicament s'ha de complir la legislació en quant a la distància mínima a nuclis habitats, sinó que s'ha de procurar la màxima distància als pobles i masies, per tal de reduir el impacte visual i també el soroll i la contaminació lumínica que pateixen els habitants.

És a dir, cal especificar amb tota precisió fins a quina distància són mesurables els efectes d'infrassò de tots i cadascun dels aerogeneradors, valorats per separat i, alhora, en la suma de tot el conjunt, i com poden afectar a les persones (a banda de la fauna) de l'entorn segons les característiques tècniques de cada aerogenerador.

25. La construcció i posada en funcionament d'aquests parcs afecten indiscutiblement el medi ambient i el paisatge, de manera que devalua i posa en perill l'incipient **desenvolupament d'espais rurals** històricament deprimits.

El turístic és l'únic sector econòmic que es troba en creixement en l'actualitat i que pot frenar la despoblació que es va iniciar anys enrere, ja que les visites turístiques, l'existència de cases rurals i activitats de natura i la rehabilitació de cases com a segona residència es veuen amenaçades per una infraestructura de gran impacte paisatgístic quan és precisament el paisatge humanitzat des de fa molts segles i les vistes espectaculars les que fan de reclam principal per a aquesta activitat.

Experiències existents des de fa més d'una dècada, han acreditat que als territoris on s'han instal·lat grans concentracions d'aerogeneradors, com és el cas del camp de Tarragona, s'ha accelerat el despoblament rural. Un model de massificació eòlica, com el projectat a les terres de la Segarra històrica i geogràfica (entre la Segarra, l'Anoia i la Conca de Barberà) és incompatible amb un model turístic, agrari i paisatgístic de qualitat: això no es va tenir en compte fa vint anys en la planificació dels parcs eòlics de la Terra Alta i sí en el Priorat, amb uns efectes que, a dia d'avui, són ben visibles entre una i altra comarca. A això s'hi suma la quasi imperceptible remuneració sobre els municipis afectats per part de les empreses explotadores, que aporten parts irrisòries de la facturació (a diferència de les fiscalitats verdes d'altres Estats) i no generen llocs de treball de qualitat, ocupant només el 0,3% de la població. Evidentment, amb aquest model, no es compensa ni de lluny el sacrifici fet.

En aquest sentit, el Pla Estratègic Comarcal de la Segarra (PEC2025) recull que cal establir una Taula de Nova Ruralitat per abordar temes com ara *"Conèixer l'estat actual, a partir d'una diagnosi realitzada a l'avançada per l'Oficina Tècnica del Pla Estratègic Segarra 2025 en matèria de fonts d'energia renovables instal·lades en el territori de la comarca de la Segarra, amb la voluntat d'abordar des d'una perspectiva integral i global un plantejament d'aquestes instal·lacions d'energia eòlica o solar, vetllant per conservar el paisatge com a valor"*. Alhora, també indica que cal conèixer l'experiència *"SmartRuralGrid"*, de xarxes elèctriques distribuïdes. Es tracta d'un sistema en que una

part de l'electricitat la generen els propis consumidors i l'excedent el venen als veïns. Hi ha menys electricitat a la xarxa (menys transport, menys distribució, menys transformació = menys pèrdues). És a dir, uns mercats locals d'electricitat amb poder d'influència en els preus, que tenen una naturalesa diametralment oposada al model privat, oligopòlic i ultraliberal de les empreses promotores de tots els parcs.

Ahora, el dit PEC2025, en l'apartat Comarca i Globalització, parla dels impactes que rep la comarca i diu: *"La preservació de l'equilibri entre activitat productiva lligada a la terra, el paisatge heretat que per ell mateix és un reclam i un valor, la projecció del patrimoni natural, material i immaterial i les noves fonts de producció d'energies renovables: una qüestió que només pot ser assolida des d'un abordatge comarcal"*.

DEMANO:

1. Que, d'acord amb la normativa i jurisprudència aportada, a partir de les directives de la Unió Europea, **els projectes de nous parcs eòlics a l'altiplà de la Segarra, relacionats a al punt 3 de l'exposició, no es poden avaluar ni autoritzar fins a disposar de l'avaluació ambiental estratègica (AAE), preceptiva, com a marc previ a l'autorització de projectes de parcs eòlics concrets i executables**, amb l'objectiu de garantir la protecció adequada de l'entorn i el desenvolupament sostenible.
2. **Que el Pla d'implantació d'energia eòlica –sigui quin sigui el seu nom o noms– s'ha d'elaborar a nivell de tot el territori de Catalunya**, i ha d'oferir un marc superior a l'estudi i avaluació ambiental dels projectes de parcs eòlics i des d'una perspectiva territorial àmplia, tenint present que les regions o unitats geogràfiques on es promouen els projectes es poden dividir en diferents entitats administratives, com és el cas de l'altiplà de la Segarra, que es situa a cavall entre les comarques de l'Anoia, la Conca de Barberà i la Segarra, i en conseqüència, a cavall entre les províncies de Tarragona, Barcelona i Lleida.
3. Que es tingui en compte que **la valoració i anàlisi per la població afectada d'una "allau" de projectes, fragmentats, de parcs eòlics en un territori rural es fa impossible** si no es disposa d'un marc de planificació, amb l'avaluació ambiental estratègica aprovada i la informació pública suficient.
4. Que, **abans d'impulsar la creació de noves infraestructures d'elevat impacte ambiental al territori, el Govern hauria d'impulsar una estratègia i una planificació de l'energia eòlica del conjunt del país, amb les millors alternatives tecnològiques, socials i urbanístiques**, que generin menys impacte i afectació al medi ambient i a la salut, i que contempli la participació pública des de les fases inicials.
5. Que en la **planificació general i estratègica de la implantació de l'energia eòlica a Catalunya i en la revisió de cadascun dels estudis d'impacte ambiental dels**

projectes concrets presentats a l'altiplà de la Segarra, es tinguin en consideració els aspectes relacionats específicament en aquest document.

Palouet de Segarra (Massóteres), 31 de gener de 2020

PONÈNCIA D'ENERGIES RENOVABLES
SUBDIRECCIÓ GENERAL D'AVALUACIÓ AMBIENTAL DEL
DEPARTAMENT DE TERRITORI I SOSTENIBILITAT
CARRER DE VICADOMAT, 321, 08029 BARCELONA

